

Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 05.03.2026

nr 12.1-1/1049-1

Meie 20.03.2026

nr 9-1/272-2

Euroopa Komisjoni riigiabi üldise grupierandi määruse eelnõu

Kultuuriministeerium toetab Euroopa Komisjoni kavandatava, 1. jaanuaril 2027 jõustuva üldise grupierandi määruse, mis asendab määrust nr 651/2014, tingimuste lihtsustamist ja paindlikkuse suurendamist võrreldes kehtiva määrusega, kuid toob esile mõned probleemid, mida tuleks uue määruse tingimuste raames käsitleda. Toome esile probleemid peamiselt nendes üldise grupierandi määruse artiklites, mida oma valdkonnas igapäevaselt rakendame.

Konkurentsiseaduse § 42 kohaselt tuleb ebaseaduslik või väärkasutatud riigiabi tagasi nõuda sisuliselt eranditeta ning alates ühest eurost. Nimetatud kohustus tuleneb Euroopa Liidu riigiabi reeglistikust. Samas on mitte riigiabi projektide puhul kehtestatud riigisisesele riigieelarve seadusega alampiir 1000 eurot, millest väiksemaid summasid tagasi nõudma ei pea, lähtudes põhimõttest, et tagasinõudmise menetluse kulu ei tohiks ületada tagasinõutavat summat. Riigiabi projektidele selline erand ei kohaldu, sealhulgas ka üldise grupierandi määruse alusel antud toetuste puhul. Tegemist ei ole olukorraga, kus kogu toetus oleks väike, vaid näiteks juhtumiga, kus suuremahulise projekti puhul on rikkumine toimunud piiratud ulatuses. Eeltoodust tulenevalt leiame, et Euroopa Komisjon peaks kaaluma võimalust kehtestada üldise grupierandi määruse alusel antavatele toetustele erand või alampiir, millest väiksemaid summasid ei ole kohustuslik tagasi nõuda, et vältida ebaproportsionaalset koormust ja tagada tõhus ressursside kasutamine.

Üldise grupierandi määruse artikkel 54 puhul on jäetud keeruliste või väikese eelarvega audiovisuaalsete teoste defineerimine liikmesriigi pädevusse, mis võib tekitada tõlgenduste erinevusi. Keerulised audiovisuaalprojektid tuleks määratleda selgete ja objektiivsete kriteeriumidega üldise grupierandi määruuses, sealhulgas territoriaalne ja keelepiirang, lühifilmid, režissööri esimesed või teised filmid, dokumentaalfilmid, väike eelarve või muud äriliselt keerulised projektid, ning nende projektide puhul tuleks ergutava mõju nõue kaotada, sarnaselt artiklile 53. Ergutava mõju nõude eesmärk on vältida olukorda, kus riik toetab tegevusi, mis toimuksid ka ilma abita. Praktikas tekitab see nõue probleeme ka audiovisuaalvaldkonnas, kus projektide elluviimine sõltubki sageli avalikust toetusest. Väikese eelarvega või kunstiliselt keerukate filmide puhul ei ole realistlik eeldada, et projekt toimuks ilma toetuseta, mistõttu ergutava mõju formaalne tõendamine ei täida sisulist eesmärki.

Üldise grupierandi määruse artikli 55 puhul on probleemiks võimaluse puudumine toetada riigiabi kriteeriumidele vastavaid rahvusvahelisi spordisündmusi. Praegu on selliseid sündmusi võimalik toetada üksnes vähese tähtsusega abina (VTA), mille puhul on piiranguks kehtiv ülempiir. Peame silmas sündmusi, mis ei ole pelgalt harrastajatele suunatud, kuid mis ei ole samas ka seotud rahvusvahelises spordikalendris kajastuvate tiitlivõistlustega. Selliste sündmuste toetamiseks

puudub üldise grupierandi määruhes sobiv abiliik, mistõttu tuleks kaaluda vastava erandi või eraldi abiandmise aluse loomist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merilin Piipuu

kantsler

Kadri Kilvet 628 2224

kadri.kilvet@kul.ee